

Slovenski Gospodar.

List ljudstvu v poduk in zabavo.

Izhaja vsak četrtek in veča s poštno vred in v Mariboru s pošiljanjem na dom za celo leto 2 gid. 50 kr., za pol leta 1 gid. 30 kr., za četrlet 65 kr. — Naročnina se pošilja upravitelstvu v tiskarni sv. Cirila, korosko ulico št. 5. — Deložniki tiskovnega društva dobivajo list brez posebne naročnine.

Posamezni listi dobé se v tiskarni in pri g. Novaku na velikem trgu po 5 kr. Rokopisni se ne vračajo, nplačani listi se ne sprejemajo. Za oglasila se plačuje od navadne vrstice, če se natise enkrat, po 8 kr., dvakrat 12 kr., trikrat 16 kr.

Veselje avstrijskih Slovanov in kristjanov.

Prihodnja nedelja še sicer ni velikonočna, ampak cvetna, vendar danes te vrstice pišemo s tako veselim srcem, kakor da bi se že razlegala radostna aleluja in črez hrib in plan doneli velikonočni zvonovi. No, kaj pa je vendar vzrok tej naši izredni radosti?

Jugoslovanski klub v državnem zboru na Dunaju se sicer ni ustanovil, pač pa se je ustanovila slovanska krščanska narodna zveza, ki šteje 35 članov, med njimi je vseh 16 slovenskih in 11 hrvaških državnih poslancev, 7 Rusinov in eden Čeh. Danes teden je bilo izvoljeno do jeseni začasno predsedstvo. Izvoljeni so trije predsedniki: Dalmatinec dr. Bulat, Rusin Barwinski, Slovenec dr. Šustersič, ki se bodo po dogovoru vsak mesec menjavali v predsedništvu. V parlamentarno komisijo pa so bili izvoljeni dr. Laginja, dr. Ferjančič, dr. Lav. Gregorec in Biankini.

Program zvezi slove: V tej zvezi zedinjeni državni poslanci so pod imenom »Slovanska krščanska narodna zveza« samostojna zbornična skupina in se zavežejo, da se bodo držali sledečega programa: Slovanska krščanska narodna zveza se bo potegovala za to, da se izobrazijo javno življenje v verskem, kulturnem, socialnem in gospodarskem oziru na pozitivno krščanskem temelju; da se bo z vso odločnostjo bojevala za brezpogojno ravnopravnost vseh narodov, zlasti za narodne koristi in pravice vseh slovanskih narodov na temelju narodnega prava in krščanske pravičnosti, kakor tudi za popolno slobodo cerkve.

Poglavitna naloga zvezi bo, potezati se v smislu krščansko-socialne reforme za kulturno in materialno izboljšanje ljudstva, pred vsem eminentno delavskih stanov: kmečkega, obrtnega in delavskega na podlagi zadržne organizacije in avtonomije stanov. Zveza uvažuje državno-pravne programe onih svojih članov, ki sedanje uravnave države z ozirom na svoj zgodovinski razvoj ne smatrajo definitivno, ter jemlje na znanje dotična zbornici dne 30. marca 1897 oddana državno-pravna zavarovanja glede češkega in hrvaškega državnega prava.

Zveza hoče gojiti prijateljsko sodelovanje s katoliško ljudsko stranko in slovanskima kluboma Čehov in Poljakov; nasprotovati liberalnim in nacionalnim Nemcem glede predsedstva in večine. —

Drugi vzrok naše današnje radosti sicer ne zadeva nas, ampak naše severne brate Čehe, vendar pa nam to daje upanje, da tudi mi Slovenci v narodnem oziru pridemo prej ko slej do svojih pravic. Dunajski uradni list namreč dne 5. aprila objavlja jezikovni naredbi za Česko. Prva naredba določa, da morajo začeti s 1. julijem 1901 dokazati znanje obeh deželnih jezikov vsi, ki hočejo na Češkem vstopiti v državno

službo, bodisi da skušajo koj naredé ali v treh letih po imenovanju. Druga naredba pa obseza določila glede rabe deželnih jezikov pri oblastvih prve in druge instance na Češkem.

Tretji vzrok naše radosti pa je, da se je obnovil v državnem zboru takozvani železni obroč, kjer so vsi avstrijski Slovani, in katerim se je še pridružila katoliška ljudska stranka s 40 poslanci. Železni obroč šteje 226 državnih poslancev in s to večino mora Badenijevo ministerstvo vladati. Kako? Gotovo na korist avstrijskih narodov, ker v tej večini ni nemških liberalcev, teh največjih naših sovražnikov, pa tudi ne drugih nemških prenapetnežev.

Badeniju brz ni po volji železni obroč, ker ima štiri liberalce v ministerstvu, zato je minoli petek odstopil z vsem ministerstvom, toda te ostavke svetli cesar niso potrdili in je od nedelje Badenijevo ministerstvo zopet v službi. Vendar se bode grof Badeni svojih liberalnih tovarišev moral prej ko slej znebiti, in to so ministri Gleisbach, Gautsch, Guttenberg in Welsersheimb, ter si nove štiri ministre izbrati, ki ne bodo nasprotni Slovanom in sv. katoliški veri.

Slednjič nas močno veseli, da je predsednik državnega zbora izvrsten katoliški mož dr. Kathrein, ki je v torek bil izvoljen z 258 glasovi. Prvi podpredsednik pa je Poljak Abrahamovič, drugi pa Čeh dr. Kramar. Daj Bog, da bi slovanski poslanci vedno bili lepo edini med seboj, pa tudi edini s katoliškimi Nemci, potem se bode v novem državnem zboru mnogo ukrenilo na korist avstrijskih narodov, posebno se naj pomaga avstrijskem stebru, toli hirajočemu kmečkemu stanu!

Uradniki in socialni demokrati.

Izpred Slov. Grada.

Tudi zoper slovenjgraško okrajno hranilnico se je na tihem med ljudstvom šuntalo, da je na slabih nogah, da ne more izplačati vložnih glavnih, da bodo vsi zgubili. Vsled tega hujskanja je imenovana hranilnica morala v treh uradnih dneh nad 25 tisoč gid. izplačati. Tako govoričenje dela škodo ne samo hranilnici, ampak še bolj udeležencem, jemlje zaupanje do hranilnic in do državnih nadzornikov.

Predzadnjo nedeljo pa so nam g. župnik povedali v cerkvi, da je slavno c. kr. okrajno glavarstvo v Slovenjgradu prosilo vse gg. župnike, naj ljudem razložijo, da je ono od neznanih oseb med ljudstvo raztrošeno govorenje neresnično, ampak da slovenjgraška hranilnica prav dobro stoji, da je pod državnim nadzorstvom, da njen rezervni zaklad znaša 115 tisoč gid., da je njeno premoženje v hipotekarnih posojilih, v posestvih,

menjicah, vrednostnih papirjih itd. naloženo, da se torej nič ne treba bati.

Dobro! Slovenjgraška hranilnica je gotovo bogata, varna in zaupanja vredna. Osebe, katere zoper njo hujskajo, so slavnemu c. kr. glavarstvu do sedaj »neznane«; gotovo pa mu mora biti znana stranka, katere se oni hujskači držijo, namreč da so socijaldemokrati tisti, ki šuntajo zoper hranilnice in zoper vsako posest sploh. In zoper te demokrate kliče glavarstvo župnike na pomoč.

Kako pa je bilo pri volitvah? Pri volitvah pa so gg. komisarji na več krajih na razžaljiv način očevidno prezirali gg. župnike, in podpirali demokrate; jasen dokaz imamo od volitve v Konjicah, kakor smo brali v »Slov. Gospodarju«. Pa tudi v Slovenjgradu smo se čudili, ko je c. kr. okr. glavar od pet demokratov imenoval dva v komisijo, od 21 krščanskih volilnih mož pa samo enega!

Tudi iz drugih dežel se je čulo, da so c. kr. uradniki podpirali socijaldemokrate proti krščanskim volilcem. Neverjetno in nerazumljivo pa je, kar piše graški »Volksblatt«, da so v Gradcu celó cesarski namestnik sam in vsi namestniški svetovalci glasovali za socijaldemokrata, krojača Resel-a, proti učenemu krščansko-socijalnemu profesorju Gutjahru. Kako se naj imenuje tako ravnanje, prepuščamo sodbi slavnega občinstva.

Socijaldemokrati nič več ne tajijo, da hočejo revolucijo. Znani Bebel, vodja demokratov na Nemškem, je izrekel v berlinskem državnem zboru že leta 1872. in zopet leta 1881. znane besede: »Mi (ne jaz, ampak mi, moja stranka, mi demokrati) hočemo revolucijo«. Libknecht, drugi demokratični prerok, piše v svoji knjižici: »Zu Schutz und Trutz« Leipzig 1874 str. 17: »Naše delovanje je revolucionarno! Revolucija! Grozno strašilo za stare babe obojega spola! Da, mi smo revolucionarji! Mi hočemo spremeniti človeško družbo pri glavarjih in podložnikih!«

In zopet je Bebel rekel dne 3. februarja 1893 v nemškem državnem zboru: »Mi ne pripoznamo nobene višje gosposke, ne v nebesih in ne na zemlji«. Torej proč z Bogom in z vero, proč s cesarjem in njegovimi uradniki, tako kličejo socijalni demokrati. Komaj so pri nas prišli v državni zbor, so koj pokazali svoje sovraštvo do našega svetlega cesarja, ko niso hoteli poslušati njegovega prestolnega govora! Res, nerazumljivo nam je, da so nekateri cesarski uradniki podpirali demokrate zoper krščanske može!

Cerkvene zadeve.

† Župnik Franc Ferk.

Dne 22. marca ob 1. uri popoldne oglasi se naenkrat glas velikega zvona, in tužno doni njegov glas čez hrib in plan. Ljudje se začudeni spogledajo, češ, kaj pa to pomeni? In kakor strela iz jasnega neba, zadene nas v srce prežalostna vest, da so nagle smrti umrli naš ljubljeni gospod župnik, Franc Ferk.

Ta silni udarec zadel nas je tem huje, ker nas je našel nepripravljene. Videli smo se jih namreč prejšnji dan zdravega in čvrstega na prižnici in pred oltarjem, a čez 24 ur pa že torej na — mrtvaškem odru!

Zalostno doni zvonov smrtna pesem po lepi Pesniški dolini. Ljudje kar trumoma prihajajo molit in škropit; jokajo in tarnajo, ali zastonj! Vse njih solze jih več ne predramijo; oni spijo večno spanje pravičnega.

Pogreb je bil v sredo, dne 24. marca. Zbralo se

je ogromno število ljudstva, da skažejo svojemu dušnemu pastirju zadnjo čast. Prihiteli so tudi njih duhovni bratje, čč. gg. duhovniki iz dalnjih krajev Slovenskih goric v obilnem številu (25), da spremijo svojega dražega brata k večnemu počitku. Glasno jokanje po cerkvi med pridigo in mrtvaškim opravilom je pač jasno pričalo, da smo v resnici ljubili svojega duhovnega očeta.

Bili so rajni g. župnik rojeni pri Št. Ilju v Slov. goricah dne 10. decembra leta 1841., torej so bili še le v 56. letu. V duhovnika posvečeni so bili dne 19. julija 1868. Delali so v vinogradu Gospodovem tedaj skoraj 29 let; med tem so pri nas pri Sv. Marjeti ob Pesnici pastirovali blizu 13 let. Bili so vesten duhovnik, zvest delavec božji, zatorej je Bogu dopadlo, poklicati jih k večnemu plačilu. Sveti jim večna luč! Fr. V.

Gospodarske stvari.

Dva važna razglaša.

(Iz celjskega okraja.)

Po svojem »Uradnem listu« (štev. 13) je c. kr. okrajno glavarstvo celjsko dne 7. marca 1897 št. 10360 priobčilo: »Odredba glede napoheranja storžev«, ki zasluzi, da jo zvedo vsi posestniki »črnih gozdov«. Nastala je bila v novejšem času prav živahna barantija s smrekovimi storži (češarki ali bickami). Videli smo jih po južni železnici polne vagone prevažati. Popraševali smo se, bode-li to brez škode za naše hirajoče gozde? Zato se nam je c. kr. okrajno glavarstvo prav ustreglo, da je o tej kupčiji spregovorilo modro besedo.

Po tej odredbi je pobiranje storžev v obče dovoljeno, a le lastniku gozda kot postranska poraba gozda, a ta je dolžan paziti, da se drevje ne poškoduje. Zato se s kaznijo žuga vsem, ki bi plezali po drevju z železnimi kremplji (»krempižarji«), ki bi drevesom vršiče ali le veje lomili ali drugače poškodovali.

Prodajati pa storžev ne sme niti lastnik niti pobiralec, ako nimata poverila (legitimacije) od občinskega urada. To poverilo mora izpričevati lastniku, da ima »črni gozd« t. j. smrečje, borovje ali hojčje, prodajalcu pa, da je lastnik »črnega gozda« mu dovolil v njegovem gozdu storže pobirati in jih potem prodajati.

Občinskim uradom se je naložilo, ta odlok tri nedelje zaporedoma pri župnijski cerkvi razglašati ter nadzorovati, da se bo po njem ravnalo. Ob enem se je c. kr. poveljstvom žandarmerijskih postaj naročilo, nadzorovati izpolnitev določb tega odloka.

Drugo za naše gospodarje enako važno naznanilo razpošilja z dne 29. marca 1897 št. 365 c. kr. gozdno nadzorništvo celjsko. To opozoruje posestnike gozdov, da jim je do konca meseca junija 1897 podaljšan čas, se pritožiti, ako nimajo toliko gozdov, kolikor se jim je bilo pri zadnjem pregledovanju davčnega katastra odmerilo. Mnogo posestnikov se je baje pritožilo, da se jim je mnogo parcel vpisalo med gozde, ki pa ne spadajo med gozde. To se da sedaj še popraviti. Treba pa dobro paziti, da si gospodar s tem ne škoduje, ker pašniki so više obdačeni, kakor gozdi. Če zamore gospodar izkazati, da so mu nerodovito skalovje ali grmovje uvrstili med gozde, v tem slučaju mu bode njegova pritožba davčno breme gotovo poslabšala. Naj torej vsak gospodar še enkrat pregleda svoje posestne pole, (ki se sedaj po novi meri na novo sestavljajo), da bo iz njih spoznal, če mu niso njegovih zemljišč v prav napčno vrsto uvrstili ali spisali.

Kedor letos zamudi se pritožiti, bo moral dolgih